

ZARZĄDZENIE NR 5/2024/2025

**Dyrektora Zespołu Szkół Mechanicznych im. Komisji Edukacji Narodowej
w Poznaniu**

z dnia 17 września 2024 r.

**w sprawie: ustalenia Procedury dokonywania zgłoszeń wewnętrznych
naruszeń prawa i podejmowania działań następnych
w Zespole Szkół Mechanicznych im. Komisji Edukacji Narodowej
w Poznaniu**

Na podstawie art. 68 ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe tekst jedn.: (Dz.U. z 2024 r. poz. 737) oraz art. 24 ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz.U. z 2024 r. poz. 982) zarządzam, co następuje:

§ 1

Ustalam **Procedurę dokonywania zgłoszeń wewnętrznych naruszeń prawa i podejmowania działań następnych w Zespole Szkół Mechanicznych im. Komisji Edukacji Narodowej w Poznaniu**, stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszego Zarządzenia.

§ 2

Informacja na temat dokonywania zgłoszeń zewnętrznych do Rzecznika Praw Obywatelskich albo organów publicznych oraz - w stosownych przypadkach - do instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od podania go do wiadomości, z zastrzeżeniem, iż załącznik nr 2 do zarządzenia obowiązuje od dnia 25 grudnia 2024 r.

Dyrektor ZSM im. KEN

Małgorzata Nawojczyk-Bolewska

PROCEDURA
DOKONYWANIA ZGŁOSZEŃ WEWNĘTRZNYCH NARUSZEŃ PRAWA
I PODEJMOWANIA DZIAŁAŃ NASTĘPCZYCH
w Zespole Szkół Mechanicznych im. Komisji Edukacji Narodowej w Poznaniu

§ 1. Postanowienia ogólne

1. Procedura dokonywania zgłoszeń wewnętrznych i podejmowania działań następnych, zwana dalej procedurą określa zasady zgłaszania naruszeń prawa i podejmowania działań następnych w Zespole.

2. Ilekroć w niniejszej procedurze jest mowa o:

1) **Zespole** – należy przez to rozumieć **Zespół Szkół Mechanicznych im. Komisji Edukacji Narodowej w Poznaniu**

2) **Dyrektorze** – należy przez to rozumieć Dyrektora Zespołu;

3) **pracownikach** - należy przez to rozumieć pracowników zatrudnionych w Zespole na podstawie ustawy z 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych lub ustawy z 26 stycznia 1974 r. Kodeks pracy oraz nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych na podstawie ustawy z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela;

4) **zgłoszeniu** – należy przez to rozumieć ustne lub pisemne zgłoszenie wewnętrzne i zewnętrzne dotyczące naruszenia prawa

5) **zgłoszeniu wewnętrznym** – należy przez to rozumieć ustne lub pisemne przekazanie informacji o naruszeniu prawa pracodawcy;

- 6) **zgłoszeniu zewnętrznym** – należy przez to rozumieć ustne lub pisemne przekazanie informacji o naruszeniu prawa Rzecznikowi Praw Obywatelskich albo organowi publicznemu.
- 7) **ujawnieniu publicznym** - podanie informacji o naruszeniu prawa do wiadomości publicznej;
- 8) **informacji o naruszeniu prawa** – należy przez to rozumieć informacje potwierdzające faktyczne naruszenia, jak również uzasadnione podejrzenia co do potencjalnych naruszeń, których jeszcze nie popełniono;
- 9) **kontekście związanym z pracą** – należy przez to rozumieć obecne lub przyszłe działania związane z pracą, w ramach których – niezależnie od charakteru tych działań – osoby mogą uzyskać informacje na temat naruszeń i doświadczyć działań odwetowych w przypadku zgłoszenia takich informacji;
- 10) **naruszeniu** – należy przez to rozumieć działanie lub zaniechanie, które jest niezgodne z prawem;
- 11) **działaniu następczym** – należy przez to rozumieć działania podjęte przez odbiorcę zgłoszenia w celu oceny prawdziwości zarzutów zawartych w zgłoszeniu oraz, w stosownych przypadkach, w celu zaradzenia naruszeniu będącemu przedmiotem zgłoszenia, w tym poprzez takie działania, jak dochodzenie wewnętrzne, postępowanie wyjaśniające, wniesienie oskarżenia, działania podejmowane w celu odzyskania środków lub zamknięcie procedury;
- 12) **osobie pomagającej w dokonaniu zgłoszenia** – należy przez to rozumieć osobę, która pomaga sygnaliście w tej czynności i której pomoc nie powinna zostać ujawniona w kontekście związanym z pracą;
- 13) **osobie powiązanej z sygnalistą** – należy przez to rozumieć osobę, która może doświadczyć działań odwetowych, w tym współpracownika lub członka rodziny zgłaszającego;
- 14) **osobie, której dotyczy zgłoszenie** – osoba fizyczna lub prawna, która jest wskazana w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym jako osoba, która dopuściła się naruszenia lub która jest z nim powiązana;
- 15) **informacji zwrotnej** - należy przez to rozumieć przekazanie zgłaszającemu informacji na temat planowanych lub podjętych działań następczych i powodów takich działań;
- 16) **ustawie** - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 14 czerwca o ochronie sygnalistów.

§ 2. Sygnalista

Sygnalistą jest osoba fizyczna która spełnia łącznie następujące warunki

1) posiada status wskazany w art. 4 ustawy w tym:

- a) pracownika (w tym kandydata do pracy, byłego pracownika),
- b) osoby świadczącej pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, np. umowy cywilnoprawnej,
- c) współpracującego przedsiębiorcy,
- d) członka organu osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej;
- e) osoby świadczącej pracę pod nadzorem i kierownictwem wykonawcy, podwykonawcy lub dostawcy;
- f) stażysty, wolontariusza, praktykanta.

2) dokonuje zgłoszenia wewnętrznego lub zewnętrznego albo ujawnia publicznego informacji o naruszeniu prawa uzyskaną w kontekście związanym z pracą na rzecz Zespołu albo w związku z taką pracą,

3) przedmiotem informacji o naruszeniu prawa jest działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa, dotyczące:

- a) korupcji;
- b) zamówień publicznych;
- c) usług, produktów i rynków finansowych;
- d) przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- e) bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami;
- f) bezpieczeństwa transportu;
- g) ochrony środowiska;
- h) ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądrowego;
- i) bezpieczeństwa żywności i pasz;
- j) zdrowia i dobrostanu zwierząt;
- k) zdrowia publicznego;
- l) ochrony konsumentów;
- m) ochrony prywatności i danych osobowych;
- n) bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych;

- o) interesów finansowych Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, jednostki samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej;
- p) rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym publicznoprawnych zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych;
- q) konstytucyjnych wolności i praw człowieka i obywatela – występujące w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i niezwiązane z dziedzinami wskazanymi w pkt 1–16.

4) miał uzasadnione podstawy sądzić, że informacja będąca przedmiotem zgłoszenia lub ujawnienia publicznego jest prawdziwa w momencie dokonywania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego i że stanowi informację o naruszeniu prawa.

§ 3. Przyjmowanie zgłoszeń

1. Przyjmowaniem zgłoszeń wewnętrznych, ich rejestrowaniem oraz podejmowaniem działań następczych, w tym weryfikację zgłoszenia wewnętrznego, dalszą komunikację z sygnalistą, postępowanie wyjaśniające, informację zwrotną zajmuje się pracownik wyznaczony przez Dyrektora.

2. Pracownik o którym mowa w ust. 1, który ma uzasadnione wątpliwości co do swojej bezstronności w zakresie dokonanego zgłoszenia wewnętrznego (np. zgłoszenie dotyczy członka jego rodziny, kolegi, koleżanki, jego osobiście), przekazuje je Dyrektorowi (ustnie, pisemnie lub elektronicznie). Dyrektor po weryfikacji tej informacji odsuwa ją od procedowania zgłoszenia i uniemożliwia dostęp do niego.

3. Jeżeli zgłoszenie dotyczy pracownika o którym mowa w ust. 1 zgłoszenie wewnętrzne należy przekazać bezpośrednio Dyrektorowi.

3. Zgłoszenia rejestrowane są w Rejestrze zgłoszeń wewnętrznych na zasadach określonych w art. 29 ustawy.

4. Osoba o której mowa w ust. 1 potwierdza przyjęcie zgłoszenia wewnętrznego najpóźniej w terminie 7 dni kalendarzowych od dnia jego otrzymania. Potwierdzenie następuje pisemnie: osobiście do rąk sygnalisty, listem poleconym wysłanym pod adres wskazany przez sygnalistę w zgłoszeniu lub e-mailem na adres poczty elektronicznej wskazany przez sygnalistę w zgłoszeniu. Dokumenty poświadczające dokonanie potwierdzenia gromadzi w aktach (teczce) danego zgłoszenia wewnętrznego.

§ 4. Sposoby przekazywania zgłoszeń

1. Zgłoszenia mogą być przekazywane według wyboru Sygnalisty ustnie i pisemnie poprzez dedykowane poufne kanały zgłoszeń funkcjonujące w Zespole:

1) za pomocą poczty elektronicznej na adres: **zgloszeniawewnetrzne@zsken.pl**;

2) w formie listownej na adres korespondencyjny: **Sekretariat dyrektora, ul. Świerkowa 8, 61-472 Poznań, z dopiskiem na kopercie „Do rąk własnych”**;

3) na wniosek sygnalisty – podczas bezpośredniego spotkania zorganizowanego w siedzibie Zespołu w wyznaczonym terminie, nie dłuższym niż 14 dni, liczonych od dnia otrzymania takiego wniosku

2. Przesyłki listownej adresowane na adres Zespołu z dopiskiem: „Do rąk własnych” nie podlegają otwarciu w sekretariacie i po zarejestrowaniu przekazywane są bezpośrednio do osoby o której mowa w § 3. ust. 1 niniejszej procedury.

3. Zgłoszenie o który mowa w ust. 1 pkt 3 jest dokumentowane w formie protokołu spotkania, odtwarzającego jego dokładny przebieg.

4. Sygnalista może dokonać sprawdzenia, poprawienia i zatwierdzenia protokołu rozmowy lub spotkania przez ich podpisanie.

5. Sygnalista dokonując zgłoszenia ma obowiązek podania co najmniej następujących informacji:

1) imię i nazwisko,

2) statusu jako sygnalisty, o którym mowa w § 2 pkt 1 (np. pracownik, stażysta),

3) adres do kontaktu (adres korespondencyjny lub adres poczty elektronicznej)

4) opis naruszenia prawa (uzasadnionego podejrzenia)

5) ewentualnie imię i nazwisko osoby której dotyczy zgłoszenie, świadków.

6. Dane osobowe sygnalisty, pozwalające na ustalenie jego tożsamości, nie podlegają ujawnieniu nieupoważnionym osobom, chyba że za wyraźną zgodą sygnalisty dokonaną w zgłoszeniu.

7. Nie przewiduje się możliwości zgłaszania wewnętrznego naruszeń anonimowo.

§ 5. Procedowanie zgłoszenia

1. Pracownik, o którym mowa w § 3 ust. 1 zobowiązany jest dokonać weryfikacji zgłoszenia poprzez prowadzenie postępowania wyjaśniającego w ramach którego dokonuje następujących działań m.in.:

1) analiza zgromadzonej dokumentacji;

2) wystąpienie do sygnalisty o uzupełnienie informacji,

3) rozmowa z osobą której dotyczy zgłoszenie,

3) rozmowy z innymi osobami mogącymi posiadać wiedzę w przedmiotowej sprawie, nawet jeżeli nie zostali wskazani przez sygnalistę.

2. Pracownik, o którym mowa w § 3 ust. 1 zobowiązany jest procedować zgłoszenie z należytą starannością, aby uniknąć podjęcia decyzji na podstawie chybionych i bezpodstawnych oskarżeń, niemających potwierdzenia w faktach i zebranych dowodach oraz z zachowaniem poszanowania godności i dobrego imienia pracowników, osób, których zgłoszenie dotyczy oraz osoby trzeciej wskazanej w zgłoszeniu. W związku z tym pracownik ma obowiązek.:

1) poinformować osoby, której zgłoszenie wewnętrzne dotyczy o wpłynięciu zgłoszenia wewnętrznego i wszczęciu postępowania wyjaśniającego i o konieczności składania wyjaśnień zgodnych z prawdą,

2) pouczyć osoby, z którymi toczy rozmowy podczas postępowania wyjaśniającego, o konieczności składania wyjaśnień zgodnych z prawdą,

3) dokumentować każdą czynność podejmowaną w toku postępowania wyjaśniającego (np. protokół z rozmowy) i umieszczaniu dokumentów w teczkę danego zgłoszenia wewnętrznego,

4) dokumentować dowody pozyskane w toku prowadzonych czynności oraz umieszczaniu ich w teczkę danego zgłoszenia wewnętrznego,

- 5) prowadzić postępowanie wyjaśniającego z szacunkiem i poszanowaniem praw i każdej osoby czy jednostki powiązanej z postępowaniem wyjaśniającym, w tym sygnalisty,
- 6) udzielać na wniosek jakiejkolwiek osoby powiązanej z postępowaniem wyjaśniającym jasnych, przejrzystych, zrozumiałych i cierpliwych odpowiedzi nt. przyczyny wszczęcia postępowania wyjaśniającego, zadawania pytań, czy jego skutków,
- 7) przetwarzać dane osobowe osób udzielających wyjaśnień w toku postępowania wyjaśniającego zgodnie z rozporządzeniem RODO,
- 8) uniemożliwiać uzyskanie dostępu do informacji objętej zgłoszeniem nieupoważnionym osobom,
- 9) zapewnić ochronę poufności tożsamości sygnalisty, osoby, której dotyczy zgłoszenie, oraz osoby trzeciej wskazanej w zgłoszeniu; ochrona poufności dotyczy informacji, na podstawie których można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować tożsamość takich osób.

3. Postępowanie wyjaśniające powinno trwać maksymalnie 21 dni kalendarzowych od dnia przyjęcia zgłoszenia wewnętrznego, a w razie potrzeby można je przedłużyć jednorazowo, maksymalnie o kolejne 7 dni.

4. Po zakończeniu postępowania wyjaśniającego pracownik, o którym mowa w § 3 ust. 1 dokonuje oceny prawdziwości zarzutów zawartych w zgłoszeniu i w przypadku:

- 1) stwierdzenia wystąpienia naruszenia - wtedy podejmowane są następujące działania:
 - a) występowanie do organów Zespołu z wnioskami dotyczącymi podjęcia działań zmierzających do usunięcia uchybień wskazanych w zgłoszeniu i ukaraniu sprawcy,
 - b) zawiadamianie właściwych organów w zależności od zakresu przedmiotowego naruszenia (m.in. Policję, Prokuraturę, Rzecznika Dyscyplinarnego).
- 2) braku stwierdzenia wystąpienia naruszenia – zamyka się zgłoszenie z opisem podjętych czynności i uzasadnieniem oraz informuje o tym Sygnalistę oraz osobę, której zgłoszenie dotyczy.

5. W przypadku braku konieczności powiadamiania organów ścigania, o ile okaże się to za zasadne, Dyrektor Zespołu wskazuje osoby odpowiedzialne za określenie i wdrożenie

odpowiednich mechanizmów kontrolnych ograniczających prawdopodobieństwo wystąpienia podobnego zdarzenia w przyszłości.

6. Pracownik, o którym mowa w § 3 ust. 1 zobowiązany jest przekazać sygnaliście informację zwrotną w terminie nieprzekraczający 3 miesięcy od potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia lub, w przypadku nieprzekazania potwierdzenia sygnaliście, 3 miesięcy od upływu 7 dni kalendarzowych od dokonania zgłoszenia. Informacja zwrotna obejmuje w szczególności informację o stwierdzeniu bądź braku stwierdzenia wystąpienia naruszenia i ewentualnych środkach, które zostały lub zostaną zastosowane w reakcji na stwierdzone naruszenia.

7. Jeśli sygnalista nie podał adresu do kontaktu, na który należy przekazać informację zwrotną, ust. 6 nie stosuje się.

§ 6. Zgłoszenie zewnętrzne

1. Poza zgłoszeniami naruszeń w ramach niniejszej procedury, sygnalista może dokonać zgłoszenia zewnętrznego poza Zespół, bez uprzedniego obowiązku dokonania zgłoszenia wewnętrznego.

2. Zgłoszenie zewnętrzne to ustne lub pisemne przekazanie, począwszy od 25 grudnia 2024 r., Rzecznikowi Praw Obywatelskich albo organowi publicznemu, albo w stosownych przypadkach – instytucjom, organom lub jednostkom organizacyjnym Unii Europejskiej informacji o naruszeniu prawa.

§ 7 Postanowienia końcowe

1. Niniejsza procedura pozostaje do wglądu każdej zainteresowanej osoby w Sekretariacie oraz zostaje zamieszczona na stronie internetowej jednostki pod adresem: **www.zsken.pl**.

2. Procedura zostanie podana do wiadomości pracowników oraz innych osób wykonujących pracę w sposób przyjęty w Zespole.

3. Procedura wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia podania jej do wiadomości pracowników oraz innych osób wykonujących pracę.

Informacja na temat dokonywania zgłoszeń zewnętrznych do Rzecznika Praw Obywatelskich albo organów publicznych oraz - w stosownych przypadkach - do instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej

1. Sygnalista może dokonać zgłoszenia zewnętrznego skierowanego do Rzecznika Praw Obywatelskich, organów publicznych oraz w stosownych przypadkach, do instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej w sprawach i na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów.
2. Organy publiczne mogą przyjmować zgłoszenia zewnętrzne dokonane anonimowo, jeśli taka możliwość wynika z procedury przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych tych podmiotów.
3. Rzecznik Praw Obywatelskich przyjmuje i rozpatruje zgłoszenia zewnętrzne w przypadku, gdy zgłoszenie dotyczy naruszenia prawa w dziedzinie konstytucyjnych wolności i praw człowieka i obywatela występujące w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i niezwiązane z dziedzinami rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym publicznoprawnych zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych.
4. Rzecznik Praw Obywatelskich przyjmuje także inne zgłoszenia zewnętrzne o naruszeniach prawa w dziedzinach określonych w ustawie, ale ich nie rozpatruje za wyjątkiem spraw wskazanych w ustępie poprzedzającym. Po dokonaniu ich wstępnej weryfikacji przekazuje je niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia dokonania zgłoszenia zewnętrznego, do organu publicznego właściwego do podjęcia działań następnych. Następnie informuje sygnalistę o przekazaniu zgłoszenia zewnętrznego.
5. Organ publiczny przyjmuje zgłoszenie zewnętrzne, dokonuje wstępnej weryfikacji zgłoszenia zewnętrznego i je rozpatruje.
6. Zgłoszenie zewnętrzne może być dokonane ustnie albo pisemnie.
7. Zgłoszenie zewnętrzne w formie ustnej może być dokonane:

- 1) w czasie bezpośredniego spotkania na zasadach określonych w procedurze przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych danego organu,
 - 2) telefonicznie lub za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej umożliwiającymi indywidualne porozumiewanie się na odległość określonych w procedurze przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych danego organu.
8. Zgłoszenie zewnętrzne w formie pisemnej może być dokonane:
 - 1) w postaci papierowej – na adres do korespondencji wskazany przez organ przyjmujący zgłoszenie zewnętrzne,
 - 2) w postaci elektronicznej - za pośrednictwem wskazanego przez organ przyjmujący zgłoszenie zewnętrzne adresu poczty elektronicznej lub elektronicznej skrzynki podawczej lub przeznaczonego do tego formularza internetowego lub za pośrednictwem aplikacji wskazanej przez organ jako właściwej do dokonywania zgłoszeń zewnętrznych w postaci elektronicznej.
9. Organ publiczny umieszcza na swojej stronie Biuletynu Informacji Publicznej, w oddzielnej, łatwo identyfikowalnej i dostępnej sekcji oraz w sposób zrozumiały dla zgłaszającego, m.in. informacje o danych kontaktowych umożliwiających dokonanie zgłoszenia zewnętrznego, w szczególności adres do korespondencji, adres poczty elektronicznej, odrębny adres elektronicznej skrzynki podawczej, link do strony, na której znajduje się formularz internetowy lub numer telefonu wraz ze wskazaniem czy rozmowy są nagrywane oraz informacje o zasadach poufności mających zastosowanie do zgłoszeń zewnętrznych.
10. W przypadku, gdy zgłoszenie zewnętrzne dotyczy naruszeń w dziedzinie należącej do zakresu działania danego organu publicznego, organ ten rozpatruje zgłoszenie zewnętrzne. Jeżeli zgłoszenie zewnętrzne nie należy do zakresu działania danego organu, a dotyczy informacji o naruszeniu prawa w dziedzinach określonych w ustawie, organ ten dokonuje ustalenia organu publicznego właściwego do podjęcia działań następnych oraz przekazuje zgłoszenie niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 14 dni od dnia dokonania zgłoszenia, a w uzasadnionych przypadkach nie później niż w ciągu 30 dni, do innego organu publicznego właściwego do podjęcia działań następnych.
11. Jednym z organów publicznych w rozumieniu ustawy jest Prezydent Miasta Poznania. Komórką organizacyjną Urzędu Miasta Poznania, wyznaczoną przez Prezydenta Miasta Poznania do przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych i podejmowania działań następnych, włączając w to weryfikację zgłoszeń, dalszą komunikację ze zgłaszającymi, w tym

występowanie o dodatkowe informacje i przekazywanie zgłaszającym informacji zwrotnych, jest Biuro Kontroli Urzędu Miasta Poznania.

12. Zasady zgłoszeń zewnętrznych kierowanych do organu publicznego reguluje odrębne zarządzenie Prezydenta Miasta Poznania.
13. Zgłoszenie kierowane do instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej opisane zostały m.in. na oficjalnych stronach internetowych Unii Europejskiej, takich jak: https://european-union.europa.eu/contact-eu/make-complaint_pl , a w zakresie dotyczącym praw człowieka m.in. na stronie https://commission.europa.eu/aid-development-cooperation-fundamental-rights/your-rights-eu/how-report-breach-your-rights_pl
14. Sprawę naruszeń przepisów unijnych można zgłosić poprzez:
 - 1) skargę do Komisji Europejskiej jeśli składający skargę uważa, że kraj Unii Europejskiej naruszył unijne przepisy przyjmując ustawę lub rozporządzenie albo podejmując działania administracyjne,
 - 2) skargę do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, jeśli składający skargę uważa, że instytucja, organ albo agencja Unii Europejskiej nie postępuje zgodnie z prawem lub zasadami dobrego administrowania lub narusza prawa człowieka,
 - 3) petycję do Parlamentu Europejskiego dotyczącą stosowania prawa Unii Europejskiej,
 - 4) zgłoszenie związane z finansowaniem Unii Europejskiej albo pracownikami Unii Europejskiej do Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF).
15. Sprawę naruszeń praw człowieka, jako środek ostateczny i po wyczerpaniu wszystkich środków ochrony prawnej dostępnych na szczeblu krajowym - można wnieść do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeżeli kraj Unii Europejskiej naruszył podstawowe prawo zagwarantowane w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.